

Date: ۱۴۰۳/۱۰/۲۰ تاریخ:

No: ۰۳-۵۹۵ شماره:

Ref: — پیوست:

انجمن مهندسی دریایی ایران

*Iranian Association
of
Naval Architecture & Marine Engineering*

تبریز

جناب آقای دکتر مسعود پزشکیان
رئیس جمهور محترم جمهوری اسلامی ایران

موضوع: توسعه دریامحور در جنوب شرق ایران،
آسیب شناسی چالش ها، چشم انداز فرصت ها و راهکارهای کاربردی در چابهار و مکران

با سلام و احترام به استحضار عالی میسرساند:

این نامه از سوی "انجمن مهندسی دریایی ایران" به حضور حضرتعالی ارسال می گردد که به عنوان نهادی تخصصی و علمی در حوزه مهندسی دریایی و توسعه پایدار دریا محور، همواره بر اهمیت این موضوع تاکید و در آن نقش آفرینی فعال و موثری ایفا نموده که دستاوردهای مهمی همچون ابلاغ سیاستهای کلان توسعه دریا محور، درج موضوع کلیدی اقتصاد دریا و ترانزیت در برنامه هفتم، تبدیل توسعه دریا محور به موضوع کلیدی و اولویت دار کشور، ایجاد ساختارهای مقابله با تحریم و سفارش ساخت کشتی به داخل و ... برای کشور در پی داشته است.

حضور شما در استان سیستان و بلوچستان، به ویژه شهر چابهار، فرصتی ارزشمند برای جلب توجه بیشتر به توسعه دریامحور در این منطقه راهبردی کشور است. ضمن قدردانی از تلاش های دولت در این زمینه، شایان ذکر است که توسعه دریامحور به عنوان یکی از استراتژی های کلیدی رشد اقتصادی و تحقق اقتصاد مقاومتی در ایران، به ظرفیت های مناطق ساحلی، به ویژه جنوب شرق کشور، اهمیت ویژه ای می دهد. استان سیستان و بلوچستان، به ویژه چابهار و سواحل مکران، به دلیل موقعیت جغرافیایی منحصر به فرد و دسترسی به آب های آزاد، پتانسیل های قابل توجهی دارد. با این وجود، توسعه این منطقه با چالش های قابل توجهی روبه رو است که نیازمند برنامه ریزی دقیق و سیاست گذاری هدفمند است. در این راستا، نکات و پیشنهادات زیر ارائه می شود:

الف) فرصت ها و ظرفیت های توسعه منطقه چابهار و سواحل مکران

۱. موقعیت جغرافیایی استراتژیک

چابهار تنها بندر اقیانوسی ایران است که به آب های آزاد جهان متصل است و در مسیر دو کریدور بین المللی شمال-جنوب و شرق-غرب قرار دارد. این موقعیت، چابهار را به نقطه ای حیاتی برای تجارت و ترانزیت کالا تبدیل کرده است.

۲. دانشگاه دریانوردی و علوم دریایی چابهار

دانشگاه دریانوردی و علوم دریایی چابهار یکی از مهم ترین مؤسسات آموزشی در این منطقه است که به آموزش نیروی انسانی متخصص در زمینه های مرتبط با دریا، حمل و نقل دریایی، علوم دریایی و صنایع مرتبط می پردازد. این دانشگاه می تواند به عنوان مرکز تحقیقاتی و آموزشی در حوزه های مختلف دریایی عمل کند و به توسعه نیروی انسانی ماهر و جذب دانش و تکنولوژی های نوین در صنعت دریانوردی و حمل و نقل کمک کند.

۳. ساحل مناسب برای راهاندازی کارخانه‌های بازیافت کشتی و سایر کارخانجات صنایع دریایی

سواحل چابهار و منطقه مکران با موقعیت جغرافیایی منحصر به فرد و دسترسی به آب‌های آزاد، محیطی ایده‌آل برای توسعه کارخانه‌های بازیافت کشتی و سایر صنایع مرتبط با دریا هستند. این اقدام می‌تواند به کاهش ضایعات دریایی و حفظ محیط‌زیست کمک کند. همچنین، راه‌اندازی چنین صنایعی با ایجاد فرصت‌های شغلی گسترده و بهره‌برداری بهینه از منابع منطقه، نقش مؤثری در توسعه اقتصادی و دریامحور ایفا می‌کند.

۴. حضور مؤسسات رده‌بندی معتبر در منطقه برای اولین بار بعد از انقلاب

مؤسسات رده‌بندی دریایی ایرانی معتبر، مانند موسسه (دانش بنیان، غیر انتفاعی و بین‌المللی) رده‌بندی ایرانیان، در منطقه حضور فعال دارند. این مؤسسات می‌توانند نقش بسزایی در ارتقای کیفیت خدمات دریایی و تجاری در منطقه ایفا کنند و با صدور گواهی‌نامه‌های بین‌المللی برای کشتی‌ها و تجهیزات دریایی، اعتماد سرمایه‌گذاران و تجار را جلب نمایند.

۵. اولویت‌های حاکمیتی و دولتی

نگاه ویژه دولت چهاردهم به سواحل مکران و چابهار به‌عنوان یکی از نقاط کلیدی توسعه کشور، زمینه‌ساز جذب سرمایه‌گذاری‌های ملی و بین‌المللی شده است. سیاست‌های حمایتی دولت، از جمله معافیت‌های مالیاتی و ایجاد مناطق آزاد تجاری، به‌عنوان اولویت‌های اصلی برای جذب سرمایه‌گذاری و تسهیل روند توسعه در این منطقه محسوب می‌شود. همچنین مشارکت فعال مردم و جوامع محلی در برنامه‌های توسعه‌ای، یکی از عوامل مهم برای موفقیت این طرح‌ها به‌شمار می‌آید.

۶. نیروی انسانی با انگیزه

وجود نیروی کار جوان و جویای کار، پتانسیلی بی‌بدیل برای رشد صنایع مختلف و توسعه اقتصادی منطقه است. بسیاری از جوانان این منطقه با انگیزه بالا آماده‌اند تا در صنایع مختلف دریایی، شیلات، گردشگری و دیگر حوزه‌های مرتبط فعالیت کنند. این نیروی انسانی می‌تواند در کنار آموزش‌های دانشگاهی و فنی‌حرفه‌ای، به رشد و توسعه صنعت در این منطقه کمک شایانی کند.

۷. منابع طبیعی و اقتصادی

سواحل مکران و چابهار به منابع دریایی غنی از جمله شیلات، نفت و گاز و ذخایر معدنی دسترسی دارند که می‌توانند پایه‌های اصلی برای توسعه صنایع دریایی و شیلات باشند. همچنین، صنایع وابسته به دریا، مانند پتروشیمی و فرآوری مواد معدنی، فرصت‌های اقتصادی چشمگیری را ایجاد می‌کند.

۸. پتانسیل‌های گردشگری

جاذبه‌های طبیعی، سواحل بکر، تالاب‌ها، کوه‌های مریخی، و تنوع فرهنگی منطقه، فرصت‌های خوبی برای توسعه گردشگری ساحلی و فرهنگی فراهم می‌کند. چابهار و سواحل مکران می‌توانند مقصدی مهم برای گردشگران داخلی و خارجی باشند.

۹. جایگاه در برنامه هفتم توسعه

اقتصاد دریامحور یکی از محورهای اصلی برنامه هفتم توسعه کشور است. دولت با سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های بندری، ریلی و لجستیکی و همچنین توسعه سکونتگاه‌های جدید، به دنبال گذار از اقتصاد خشکی محور به اقتصاد دریامحور است.

۱۰. نگاه ویژه دولت به توسعه سیستان و بلوچستان

رئیس‌جمهور در سفر اخیر خود به استان سیستان و بلوچستان تأکید کرد که توسعه سواحل مکران یکی از اولویت‌های اصلی دولت چهاردهم است. در این راستا، دولت اقدام به تشکیل کارگروه‌های تخصصی برای پیگیری برنامه‌های توسعه‌ای منطقه کرده و در نظر دارد با مطالعه سرزمینی جامع، نقشه راهی برای بهره‌برداری از ظرفیت‌های عظیم این منطقه تدوین کند.

۱۱. امکان انتقال پایتخت به سواحل مکران

اعلام شده که امکان انتقال پایتخت کشور به سواحل مکران در دست بررسی است. این اقدام می‌تواند تمرکززدایی از تهران را تسریع کرده و منابع و جمعیت را به سمت مناطق جنوبی هدایت کند و از این منظر فرصتی بی بدیل برای توسعه منطقه خواهد بود.

۱۲. ابلاغ سیاست‌های کلان توسعه دریامحور کشور

ابلاغ سیاست‌های کلان توسعه دریامحور کشور توسط مقام معظم رهبری، چارچوبی روشن برای استفاده از ظرفیت‌های دریایی کشور فراهم کرده است. این سیاست‌ها به توسعه زیرساخت‌ها، جذب سرمایه‌گذاری و تقویت صنایع مرتبط با دریا در منطقه چابهار و مکران کمک شایانی می‌کند.

ب) چالش‌های پیش روی توسعه دریامحور در منطقه مکران و چابهار

با وجود ظرفیت‌های فراوان، توسعه دریامحور در منطقه چابهار و سواحل مکران با چالش‌های متعددی مواجه است که بسیاری از آن‌ها ریشه در مسائل ساختاری، مدیریتی و اجتماعی دارند. در ادامه به چالش‌های کلیدی پیش روی این منطقه اشاره می‌شود:

۱. نبود برنامه‌های حمایتی و توانمندسازی بومی

یکی از بزرگ‌ترین معضلات این منطقه، عدم وجود برنامه‌های جامع و هدفمند برای توانمندسازی جوامع بومی است. نبود آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مناسب برای نیروی کار محلی و عدم مشارکت فعال آن‌ها در پروژه‌های توسعه‌ای، منجر به کاهش اثربخشی طرح‌های اجرا شده و کاهش انگیزه مردمی برای مشارکت در این فرآیندها شده است.

۲. عدم نفوذ قوانین توسعه‌ای و حمایتی، مانند قانون جهش تولید دانش بنیان

برنامه‌ها و قوانین ملی مانند "قانون جهش تولید دانش بنیان" که می‌توانند نقش اساسی در تقویت اقتصاد منطقه‌ای ایفا کنند، به دلایلی نظیر ضعف اجرایی، نبود زیرساخت‌های کافی و کمبود نیروی متخصص، در منطقه چابهار و سواحل مکران به درستی پیاده‌سازی نشده‌اند. این امر موجب شده فرصت‌های مهم برای توسعه فناوری، نوآوری، و بهره‌وری اقتصادی در این منطقه به‌طور کامل محقق نشوند.

علاوه بر این، قوانین حمایتی دیگری همچون "قانون ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی" و آیین‌نامه مرتبط با ورود کالا توسط ملوانان و شناورهای سنتی با ظرفیت کمتر از ۵۰۰ تن، که برای حمایت از تجارت خرد و جوامع محلی طراحی شده‌اند، به شکل کامل و مؤثر اجرا نشده‌اند. این نواقص اجرایی، علاوه بر کاهش بهره‌وری اقتصادی، توان رقابتی مناطق ساحلی در اقتصاد دریامحور را تضعیف کرده و موجب کاهش انگیزه فعالیت‌های تجاری در این منطقه شده است.

۳. ناکامی در انتخاب مدیران کارآمد و کمبود مدیران در سطح تراز ملی

ناکارآمدی برخی مدیران و عدم جذب مدیران مجرب در سطح تراز ملی، از جمله چالش‌های اساسی در مدیریت منطقه است. این ضعف مدیریتی منجر به عدم بهره‌برداری صحیح از ظرفیت‌های منطقه‌ای و هدررفت منابع شده و چشم‌انداز توسعه پایدار را تهدید می‌کند.

۴. محرومیت منطقه در مطالبه‌گری، به‌ویژه در شرایط امنیتی حاکم

جوامع محلی منطقه به‌دلیل محدودیت‌های فرهنگی، اجتماعی و شرایط امنیتی، از ظرفیت مطالبه‌گری مؤثر برای پیگیری حقوق و منافع خود محروم مانده‌اند. این محرومیت نه‌تنها مانعی برای مشارکت فعال مردم در توسعه منطقه است، بلکه باعث تداوم مشکلات و نارضایتی‌های اجتماعی نیز می‌شود.

۵. تحمیل شرایط و الزامات سلیقه‌ای مدیران در غیاب نظارت تخصصی

در بسیاری از موارد، تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌های توسعه‌ای در این منطقه تحت تأثیر روابط شخصی و سلیقه شخصی برخی مدیران قرار گرفته است. عدم نظارت فنی و تخصصی از سوی نهادهای ذی‌ربط و نبود شفافیت در اجرای پروژه‌ها و نظارت‌های تخصصی، باعث کاهش اعتماد عمومی و کاهش کارآمدی برنامه‌های توسعه‌ای شده است.

۶. عدم اهمیت کافی به توسعه شیلات و آبی‌پروری

بخش مهمی از اهداف و برنامه توسعه شیلات توسط بخش خصوصی اجرایی می‌شود که نیازمند تأمین اعتبار برای تسهیلات و زیرساخت‌های مشترک است. توسعه آبی‌پروری می‌تواند نقش بسزایی در ایجاد اشتغال و افزایش تولید پروتئین حیوانی ایفا کند. همچنین، استفاده از فناوری‌های نوین و دانش‌بنیان در این بخش می‌تواند بهره‌وری را افزایش داده و به بهبود معیشت ساکنین منطقه کمک کند.

۷. عدم توسعه کارآمد زیرساخت‌های حمل‌ونقل

یکی دیگر از نیازهای حیاتی منطقه، توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل است. شبکه‌های ریلی، جاده‌ای و بنادر منطقه نیازمند ارتقا و گسترش هستند تا توانایی پشتیبانی از حجم بالای ترانزیت کالا و خدمات را داشته باشند. اتصال بهتر چابهار به شبکه حمل‌ونقل ملی و بین‌المللی می‌تواند به افزایش جذابیت منطقه برای سرمایه‌گذاران کمک کند.

۸. عدم توسعه و بهره‌برداری از همکاری بین‌المللی

برای بهره‌برداری بهینه از ظرفیت‌های سواحل مکران، همکاری با کشورهای منطقه و فرامنطقه‌ای اهمیت زیادی دارد. جذب سرمایه‌گذاری خارجی، انتقال فناوری و توسعه روابط تجاری مثلاً اجرایی سازی توافقات با هند می‌تواند به پیشبرد اهداف توسعه‌ای منطقه کمک کند.

۹. پراکندگی نهادی و ایجاد شوراهای خلق‌الساعه با نگاه جزیره‌ای در توسعه دریامحور

یکی از چالش‌های اساسی در توسعه دریامحور کشور و منطقه، وجود نگاهت نهادی پراکنده و متنوع است که باعث تداخل مسئولیت‌ها و کاهش هماهنگی میان نهادهای ذی‌ربط می‌شود. تعدد سازمان‌ها و شوراهای مرتبط، بدون وجود یک ساختار متمرکز و یکپارچه، به شکل‌گیری رویکردهای جزیره‌ای و ناهماهنگ منجر شده است.

علاوه بر این، ایجاد شوراها و کارگروه‌های جدید به‌صورت خلق‌الساعه، بدون داشتن راهبردی جامع و بلندمدت، موجب اتلاف منابع و کاهش کارآمدی در اجرای برنامه‌های توسعه‌ای شده است. این شوراها، به‌جای هم‌افزایی میان نهادها، اغلب به موازی‌کاری و رقابت‌های غیرسازنده میان دستگاه‌های مختلف دامن زده‌اند.

ج) راهکارهای پیشنهادی برای استفاده از ظرفیت‌ها و غلبه بر چالش‌ها در توسعه دریامحور منطقه چابهار و سواحل مکران:

عدم ایجاد نهاد جدید خلق‌الساعه ملی برای توسعه دریامحور و بهره‌گیری از ظرفیت‌های قانونی موجود (شورای عالی صنایع دریایی) با رویکرد یکپارچه‌سازی و هماهنگی ملی بهره‌گیری از ظرفیت قانونی شورای عالی صنایع دریایی با مأموریت هماهنگی و نظارت بر تمامی فعالیت‌های مرتبط با توسعه دریامحور ضروری است. این نهاد باید از اختیارات کافی برخوردار بوده و بتواند نقش میانجی و تسهیل‌گر میان نهادهای مختلف را ایفا کند. این شورای قانونی می‌تواند به کاهش تداخل وظایف، حذف موازی‌کاری و ارتقای بهره‌وری کمک کند.

حذف یا ادغام شوراها و کارگروه‌های موازی و بی‌اثر، و تمرکز بر یکپارچگی نهادی در شورای عالی صنایع دریایی، می‌تواند بهره‌وری سیستم مدیریتی را افزایش دهد. این اقدام از پراکندگی منابع جلوگیری کرده و اجرای پروژه‌های توسعه‌ای را تسریع می‌کند.

و به کارگیری ظرفیت‌های جوامع محلی و بخش خصوصی در فرآیند تصمیم‌گیری و اجرای پروژه‌ها، نه تنها بهره‌وری را افزایش می‌دهد، بلکه به ایجاد حس مالکیت و مسئولیت‌پذیری در میان مردم منطقه کمک می‌کند.

۱. برنامه‌ریزی جامع و یکپارچه و تدوین نقشه راه جامع و راهبردی ملی

- تدوین یک نقشه راه ملی که چشم‌انداز، اهداف، اولویت‌ها و برنامه‌های اجرایی توسعه دریامحور را مشخص کند، اولین گام ضروری است. این نقشه باید با مشارکت تمامی نهادهای ذی‌ربط، جوامع محلی، و بخش خصوصی تهیه شود تا از جامعیت و عملیاتی بودن آن اطمینان حاصل گردد.
- تدوین نقشه راه عملیاتی برای توسعه منطقه، مبتنی بر مطالعات میدانی و تحلیل ظرفیت‌ها و چالش‌های بومی.
- ایجاد هماهنگی بین نهادهای محلی، ملی و بین‌المللی برای هم‌افزایی منابع و امکانات.
- پیاده‌سازی نظام مدیریت یکپارچه‌سازی توسعه سواحل (ICZM) برای استفاده پایدار از منابع طبیعی و جلوگیری از تضادهای کاربری اراضی.

۲. توانمندسازی جوامع محلی

- ارائه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای مرتبط با صنایع دریایی، شیلات، گردشگری و خدمات لجستیکی با همکاری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی منطقه.
- حمایت از کارآفرینان محلی از طریق تسهیلات مالی، وام‌های کم‌بهره و مشاوره‌های تخصصی در حوزه‌های مرتبط با توسعه دریایی.
- ایجاد بسترهایی برای مشارکت فعال مردم محلی در تصمیم‌گیری‌ها و پروژه‌های توسعه‌ای، از جمله برگزاری جلسات عمومی و استفاده از ابزارهای نوین ارتباطی برای افزایش شفافیت.

۳. تقویت زیرساخت‌ها

- تسریع در احداث و توسعه شبکه حمل‌ونقل ریلی، جاده‌ای و بنادر برای ارتقای ارتباطات داخلی و بین‌المللی.
- بهبود امکانات لجستیکی نظیر انبارها، سردخانه‌ها و سیستم‌های حمل‌ونقل دریایی پیشرفته برای افزایش رقابت‌پذیری.
- سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های انرژی، نظیر نیروگاه‌های تجدیدپذیر و شبکه‌های برق پایدار برای حمایت از صنایع منطقه.

۴. جذب سرمایه‌گذاری

- ارائه مشوق‌های مالیاتی و تسهیلات ویژه برای جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی.
- تقویت همکاری‌های بین‌المللی از طریق توافق‌نامه‌های تجاری و شراکت‌های استراتژیک با کشورهای نظیر هند و چین، پاکستان و افغانستان و ...
- معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری منطقه در نمایشگاه‌ها و کنفرانس‌های بین‌المللی.

۵. حمایت از صنایع دانش‌بنیان

- استفاده از فناوری‌های نوین در حوزه شیلات، حمل‌ونقل دریایی و مدیریت زیست‌محیطی برای ارتقای بهره‌وری.

- حمایت از استارت‌آپ‌های مرتبط با دریا و صنایع وابسته به فناوری‌های جدید، نظیر فناوری‌های هوشمند در مدیریت بنادر و لجستیک.
- بهره‌گیری از ظرفیت دانشگاه دریانوردی و علوم دریایی چابهار به‌عنوان مرکز تحقیقاتی و آموزشی برای ارتقای توانمندی‌های منطقه.

۶. اصلاح ساختار مدیریتی و نظارتی

- جذب مدیران کارآمد در سطح ملی و بین‌المللی برای نظارت و اجرای برنامه‌های توسعه‌ای.
- شفاف‌سازی فرآیندهای تصمیم‌گیری و مبارزه با فساد و رانت‌خواری در اجرای پروژه‌ها.
- ایجاد کارگروه‌های تخصصی برای نظارت بر پیشرفت پروژه‌ها و ارائه گزارش‌های دوره‌ای شفاف به ذی‌نفعان.

۷. توسعه صنعت شیلات و آبی‌پروری

- گسترش فناوری‌های پیشرفته در فرآوری و بسته‌بندی محصولات دریایی برای صادرات.
- توسعه آبی‌پروری و پرورش گونه‌های ارزشمند دریایی نظیر میگو و ماهیان زینتی با تأکید بر کاهش اثرات زیست‌محیطی.
- افزایش سرمایه‌گذاری در تحقیقات علمی مرتبط با اکوسیستم دریایی منطقه برای بهره‌برداری پایدار از منابع.

۸. تقویت گردشگری

- ایجاد زیرساخت‌های گردشگری نظیر هتل‌ها، اسکله‌های تفریحی و مراکز خدمات گردشگری با رویکرد حفظ محیط‌زیست.
- برگزاری جشنواره‌های فرهنگی و طبیعی برای معرفی جاذبه‌های منطقه نظیر کوه‌های مریخی و تالاب‌ها.
- استفاده از تبلیغات و بازاریابی دیجیتال برای جذب گردشگران داخلی و خارجی و توسعه برند گردشگری منطقه.

۹. تقویت حمایت و استفاده اصولی از نقش مؤسسات رده‌بندی معتبر حاضر در منطقه

- تقویت نقش مؤسسات رده‌بندی کشتی‌ها و صنایع دریایی، نظیر موسسه رده‌بندی ایرانیان، برای توانمندسازی و بهبود کیفیت خدمات دریایی.
- ترویج صدور گواهی‌نامه‌های معتبر بین‌المللی توسط این مؤسسات برای افزایش اعتماد تجار و سرمایه‌گذاران.
- همکاری نزدیک این مؤسسات با دانشگاه‌ها و صنایع دریایی برای انتقال دانش و ارتقای فناوری‌های مورد استفاده.

۱۰. توجه به مسائل زیست‌محیطی

- راه‌اندازی کارخانه‌های بازیافت مواد و کاهش آلودگی‌های صنعتی و پلاستیکی در سواحل.
- اجرای پروژه‌های مدیریت پایدار منابع دریایی نظیر حفاظت از زیستگاه‌های مرجانی و تالاب‌ها.
- همکاری با سازمان‌های بین‌المللی برای اجرای طرح‌های زیست‌محیطی و کاهش اثرات تغییرات اقلیمی.

۱۱. ارتقای جایگاه منطقه در برنامه‌های ملی

- تعریف پروژه‌های منطقه‌ای در چارچوب برنامه‌های توسعه‌ای کلان مانند برنامه هفتم توسعه.
- استفاده از نگاه ویژه دولت و مقام معظم رهبری برای تسریع اجرای پروژه‌های کلیدی.
- تدوین طرح جامع برای انتقال احتمالی پایتخت سیاسی به سواحل مکران، همراه با برنامه‌های اجرایی دقیق.

جناب دکتر پزشکیان، جنابعالی با دید بلند و رویکردی عالی اذعان دارید که منطقه چابهار و سواحل مکران با وجود چالش‌های موجود، ظرفیت‌ها و فرصت‌های بی‌نظیری برای توسعه دریامحور و تقویت جایگاه ایران در اقتصاد جهانی دارند.

برنامه‌ریزی جامع، تقویت مدیریت، جلب مشارکت مردم محلی و استفاده از ظرفیتهای عظیم تشکلهای تخصصی که دارای دانش، تخصص و تجربیات بین‌المللی نیز هستند می‌تواند راهگشای توسعه پایدار در این منطقه باشد. توجه ویژه به این منطقه نه تنها به رشد اقتصادی کشور کمک می‌کند، بلکه گامی مؤثر در کاهش نابرابری‌های منطقه‌ای و ارتقای کیفیت زندگی ساکنان این منطقه خواهد بود.

با احترام و آرزوی توفیق روزافزون،

